

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum matrimonium sit de iure naturæ? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

170
Tho. 4. d.
26. q. 1.
ar. 1.

lib. 1. de
Inuent.
circa pr.

in digesto
veteri li.
1. tit. 1.
leg. 1.
* lib. 3. c.
12. à me.
† Arist.
3. eth. c.
12. à me.

alias, me
dianq.

Utrum matrimonium sit de iure naturali?

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd matrimonium non sit naturale. Quia ius naturale est, quòd natura omnia animalia docuit. Sed in alijs animalibus est coniunctio sexuum absque matrimonio. Ergo matrimonium non est de iure naturali.

¶ 2 Præterea, Id quòd est de iure naturali, inuenitur in omnibus hominibus secundum quemlibet eorum statum. Sed matrimonium non fuit in quolibet statu hominũ; quia sicut dicit Tullius in primo Rhetoricorum *, homines à principio syluestres erant, & tunc nemo sciuit proprios liberos, nec certas nuptias: in quibus matrimonium consistit. Ergo non est naturale.

¶ 3 Præterea, Naturalia sunt eadem apud omnes. Sed non eodem modo est matrimonium apud omnes, cum pro diuersis legibus diuersimode matrimonium celebretur. Ergo non est naturale.

¶ 4 Præterea, Illa fine quibus potest saluari naturæ intentio, non videntur esse naturalia. Sed natura intendit conseruationem speciei per generationem, quæ potest esse sine matrimonio, vt patet inu fornicarijs. Ergo matrimonium non est naturale.

SED contra est, quòd in principio Digestorum dicitur †: Ius naturale est maris & feminae coniunctio quam nos matrimonium appellamus.

¶ Præterea, Philosophus in 8. Ethic. * dicit, quòd homo magis est naturaliter coniugale animal, quam politicum. Sed homo est naturaliter animal politicum & gregale, vt ipse dicit †. Ergo naturaliter est coniugale: & sic coniugium siue matrimonium est naturale.

RESPONDEO dicendum, quòd aliquid dicitur esse naturale dupliciter. Vno modo, sicut ex principijs naturæ ex necessitate causatum, vt moueri sursum est naturale igni: & sic matrimonium non est naturale, nec aliquid eorum quæ * mouente libero arbitrio

rio completur. Alio modo, dicitur naturale, ad quod natura inclinat, sed mediante libero arbitrio completur: sicut actus virtutum dicuntur naturales. Et hoc modo matrimonium est naturale, quia ratio naturalis ad ipsum inclinat dupliciter. Primo, quantum ad principalem eius finem, qui est bonum prolis. Non enim intendit natura solum generationem prolis: sed etiam traductionem & promotionem vsque ad perfectum statum hominis: in quantum homo est, qui est verecundus status. Vnde secundum Philos.* tria à parentibus habemus, scilicet esse, nutrimentum, & disciplinam. Filius autem à parente educari & instrui non potest, nisi determinatos & certos parentes haberet; quod non esset nisi esset aliqua obligatio viri ad matrem determinatam, quæ matrimonium facit. Secundo, quantum ad secundarium finem matrimonij, qui est mutuū obsequium sibi à coniugibus in rebus domesticis impensum. Sicut enim naturalis ratio dicitur, ut homines simul cohabitent, quia vnus non sufficit sibi in omnibus quæ ad ipsam vitam pertinent, ratione cuius dicitur homo naturaliter politicus: ita etiam eorum quibus indiget ad humanam vitam, quædam opera sunt competentia viris, quædam mulieribus. Vnde natura monet ut sit quædam viri ad mulierem associatio, in qua est matrimonium. Et hæc duas causas ponit Philosophus in octauo Ethicorum.*

Ad primum ergo dicendum, quod natura hominis ad aliquid inclinat dupliciter. Vno modo, quia est conueniens naturæ generis: & hoc est commune omnibus animalibus. Alio modo, quia est conueniens naturæ differentiæ: qua species humana abundat à genere, in quantum est rationalis: sicut est actus prudentiæ, vel temperantiæ. Et sicut natura generis, quamuis sit vna in omnibus animalibus, non tamen eodem modo est in omnibus: ita etiam non inclinat eodem modo in omnibus, sed secundum quod unicuique competit. Ad matrimonium ergo inclinat natura hominis

† Al. virtutes.

li. 8. eth. cap. 12. à med. & c. 11. circa prin.

li. 8. eth. cap. 12. à med. illa²

*lib. 8. eth.
cap. 12. d
med. &
lib. 1. Pol.
c. 1. circa
med.*

ex parte differentia, quantum ad rationem secundam assignatam: unde Philosophus * hanc rationem assignat in hominibus supra alia animalia. Sed quantum ad rationem primam, inclinatur ex parte generis: unde dicit, quod filiorum procreatio communis est omnibus animalibus. Tamen ad hoc non inclinatur natura eodem modo in omnibus animalibus: quia quedam animalia sunt, quorum filij nati, statim possunt sufficienter sibi victum querere, vel ad quorum sustentationem mater sufficit: & in his non est aliqua natura ad feminam determinatio. In illis autem, quorum filij indigent vtriusque sustentatione, sed ad paruum tempus, inuenitur aliqua determinatio quantum ad tempus illud: sicut in avibus quibusdam patet. Secus homine, quia indiget filius cura patrum usque ad magnum tempus, est maxima determinatio naturali ad feminam, ad quam etiam natura generis inclinatur.

in arg. 2.

Ad secundum dicendum, quod verbum Tullij potest esse verum quantum ad aliquam gentem, si tantum accipiat principium proximum illius gentis, quod ab alijs gentibus est distincta: quia non in omnibus perducitur ad effectum id, ad quod naturalis inclinatio inclinatur. Non autem est verum, vniuersaliter a principio humani generis, facta Scriptura recitari fuisse coniugia.

*lib. 7. eth.
non pro
cul a fin.
lib.*

Ad tertium dicendum, quod secundum Philosophum in 7. Ethic. * Natura humana non est immutabilis sicut diuina: & ideo diuersificantur ea que de iure naturali, secundum diuersos status & conditiones hominum: quamuis ea que sunt in rebus diuinis, naturaliter nullo modo variantur.

*art. prac.
in corp.*

Ad quartum dicendum, quod natura non tantum intendit esse, in prole, sed etiam perfectum esse: quod exigitur matrimonium, ut ex didicimus patet.